

der ellers maatte være Stemming for at træffe Bestemmelser i saa Henseende.

Niels Jensen (Marhus Amts 3die Valgrede): Foranledningen til, at jeg igjen har forlangt Ordet i denne Sag, er den Anvendelse, som den høitærede Minister igaar gjorde af en Adresse, der i sin Tid er indsendt til Rigsdagen, og som jeg har været med til at underskrive. Saavidt jeg opfattede den høitærede Minister, søgte han at anvende denne Adresse til at vise, at der var nogen Forskjel mellem det Standpunkt, som forskjellige Medlemmer, der have talt i Skolefagen, nu indtage, og det, de have indtaget tidligere. Hvorvidt Saadant er Tilfældet, behøver jeg imidlertid ikke at opholde mig videre ved, idet de ærede Medlemmer have hørt den hele Udsvikling. For saa vidt jeg opfattede den høitærede Minister, tror jeg ogsaa det var hans Mening, at der var indtraadt nogen Forskjel med Hensyn til mit personlige Standpunkt fra den Tid, da jeg underskrev Adressen, og indtil nu, ligesom det ogsaa forekommer mig, at Ministeren deri vilde søge at komme efter, hvad der egentlig laa i Modstanden imod det Lovforslag, vi behandle. Hvad nu angaar mit personlige Forhold til Adressen, skal jeg være villig til at indrømme, at jeg kan have været uheldig i at udtrykke mig saaledes, at det, jeg egentlig vilde sige, ikke er sagt klart og tydeligt nok, og at mit virkelige Standpunkt derved er blevet uklart; men paa den anden Side tror jeg ogsaa at kunne fremføre, at naar Flere affatte en Adresse, ere de Enkelte nødsagede til hver for sig noget at moderere deres personlige Anskuelse, for at Adressen kan faae en saadan Form, at den omfatter alt det, hvorom de have en fælles Mening, medens hver for sig kan have en afvigende Mening i Spørgsmaal af mindre Betydning. Naar der derefter er gaaet nogle Aar, og man netop faar Leilighed til offentlig at fremsætte de Punkter, hvori man afviger fra Adressen, faar det let Udseende af, at Ens Standpunkt er blevet forandret. Det er en Selvfølge, at den høitærede Minister kun nævnte saadanne Udtryk i Adressen, som vare fornødne for hans Formaal, og det er da ogsaa ganske naturligt, at jeg heller ikke anvender andre Udtryk deri end saadanne, der tjene mit Formaal, men da de to Formaal ikke falde sammen, bliver Anvendelsen heller ikke den samme. Den ærede Minister talte først om en Overstoledirektor, men derom talte jeg slet ikke igaar. Afstillelige andre Medlemmer have talt derom, og jeg skal gjerne sige, at det Vinde, som Skolelærerne have om tidligere Stoledirektorer, er saa godt, at det ikke er underligt, om de Allerfleste synes godt om at faae en saadan Mand igjen. Mit Standpunkt til dette Spørgsmaal er dette, at jeg godt kan være med til paany at ffabe en Overstoledirektor, men ogsaa godt kan

være ham foruden. — Dernæst talte den høitærede Minister om Stiftstfoleinspektorer. Jeg udtalte mig igaar kun om de i Lovudkastet foreslaaede Inspektorer, og jeg gjorde det navnlig, fordi jeg tror, at saadanne særlig videnskabelige Pædagoger som dem, Ministeren har tænkt sig som Inspektorer, ikke vilde være saa heldigt, som han synes at mene. Jeg tillod mig at yttre, at hvis man overhovedet skulde have saadanne Inspektorer, kunde jeg gaa med til at vælge dem blandt de dygtigste Skolelærere rundt omkring i Stifterne, og forsaavidt er jeg altsaa i Overensstemmelse med Adressen. Skolekommissionerne har jeg derimod ikke berørt igaar, og jeg skal derfor heller ikke idag omtale dem. — Jeg skal nu tillade mig i al Korthed at nævne nogle andre Punkter af samme Adresse for at vise, at mit Standpunkt nu og dengang, jeg underskrev den, ikke er væsentlig forskjelligt. Saaledes omtaler Adressen, at Sogneraadene skulle have Lov til at foranstalte Møbler ved Skolevæsenet afhjulpe, og jeg haaber, at de ærede Medlemmer ville erindre, at dette ganske stemmer med, hvad jeg igaar anførte om Kommunernes Ret til at ordne Sagen. Ligeledes er jeg i Overensstemmelse med Adressen, naar den taler om, at Kommunerne skulde have Lov til at indrette Lokaler og ansætte Lærere for den konfirmerede mandlige og kvindelige Ungdom, forsaavidt denne maatte ønske Undervisning. — Dette er altsaa Fortællerskoletanken, en Tanke, der blev fremsat i 1870, altsaa før den høitagede Minister kom frem med den her. Den er altsaa fremkommen i Adressen, og denne Tanke støttede jeg jo ogsaa igaar, saaledes at jeg heller ikke der er i Modsigelse med mig selv. — Paa samme Maade forholder det sig med Skolemønstrene, som jeg igaar omtalte paa den Maade, at jeg vilde bibeholde dem, naar Kommunerne fik en Skønret til at afgjøre, naar og i hvilket Omfang de skulle anvendes, idet jeg ikke kan skjønne, at de kunne undværes i alle Tilfælde, medens jeg paa den anden Side tror, at det er endnu værre at anvende dem i alle Tilfælde. Jeg ser ikke rettere end at en stedlig Autoritet maa have Ret til at afgive et Skjøn, hvis vi i saa Henseende skulle kunne komme Retfærdigheden nogenlunde nær. — Ogsaa om Rugeffolerne eller Smaaffolerne er her Tale og ligesaa om Overdagsundervisningen. Det er ogsaa Tale om Fagene, og jeg kan i saa Henseende være enig med ærede Medlemmer, der have talt for, at Religionsundervisningen eller den dogmatiske Del af samme bør tages bort fra Skolerne, men jeg vil dog nok blive staaende ved at bibeholde Bibelhistorien, da den er Historie som al anden Historie. Dernæst vil jeg selvfølgelig, at der bliver drevet langt flere og mere vidtgaaende Ovelser i Modersmaalet end hidtil, saaledes at de allersleste Børn ved den Tid, de udgaa fra Skolen, naaede til nogenlunde rigtigt at fremsætte deres